

B9-0065/2022 }
B9-0072/2022 }
B9-0074/2022 }
B9-0077/2022 }
B9-0079/2022 } RC1

19.1.2022

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį

keičiantis šiuos pasiūlymus dėl rezoliucijų:

B9-0065/2022 (Verts/ALE)

B9-0072/2022 (Renew)

B9-0074/2022 (S&D)

B9-0077/2022 (ECR)

B9-0079/2022 (PPE)

dėl padėties Kazachstane
(2022/2505(RSP))

**Željana Zovko, Gheorghe-Vlad Nistor, Michael Gahler, Rasa
Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius,
Paulo Rangel, Jerzy Buzek, Isabel Wiseler-Lima, Traian Băsescu, Esther
de Lange, Miriam Lexmann, Sara Skytvedal, Eugen Tomac, Tomáš
Zdechovský, Inese Vaidere, Krzysztof Hetman, Janina Ochojska,
Stanislav Polčák, David Lega, Christian Sagartz, Antonio López-Istúriz
White, Vladimír Bilčík, Adam Jarubas, José Manuel Fernandes, Elżbieta**

RC\1247433LT.docx

PE702.845v01-00 }
PE702.852v01-00 }
PE702.854v01-00 }
PE702.857v01-00 }
PE702.859v01-00 } RC1

Katarzyna Łukacijewska, Vangelis Meimarakis, Romana Tomc, Peter Pollák, Tom Vandenkendelaere, Arba Kokalari, Loránt Vincze, Jiří Pospíšil, Ivan Štefanec, Seán Kelly, Michaela Šojdrová, Luděk Niedermayer

PPE frakcijos vardu

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Nacho Sánchez Amor

S&D frakcijos vardu

Róza Thun und Hohenstein, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Karin Karlsbro, Karen Melchior, Javier Nart, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans

RENEW frakcijos vardu

Viola Von Cramon-Taubadel, Hannah Neumann

Verts/ALE frakcijos vardu

Anna Fotyga, Ryszard Antoni Legutko, Adam Bielan, Alexandr Vondra, Assita Kanko, Charlie Weimers, Carlo Fidanza, Jadwiga Wiśniewska, Ladislav Ilčić, Veronika Vrecionová, Vincenzo Sofo, Witold Jan Waszczykowski, Raffaele Fitto

ECR frakcijos vardu

Fabio Massimo Castaldo

Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kazachstane (2022/2505(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. vasario 11 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Kazachstane¹ ir į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kazachstano – 2019 m. kovo 14 d.², 2013 m. balandžio 18 d.³, 2012 m. kovo 15 d.⁴ ir 2009 m. rugsėjo 17 d.⁵ rezoliucijas,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir jos valstybių narių bei Kazachstano Respublikos tvirtesnę partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą (tvirtesnę PBS), pasirašytą Astanoje 2015 m. gruodžio 21 d. ir, ratifikavus visoms valstybėms narėms, visapusiškai įsigaliojusį 2020 m. kovo 1 d.,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 10 d. įvykusį 18-ąjį ES ir Kazachstano bendradarbiavimo tarybos posėdį, 2021 m. gruodžio 2–3 d. vykusį 13-ąjį ES ir Kazachstano dialogo žmogaus teisių klausimais posėdį ir 2021 m. spalio 11 d. įvykusį 18-ąjį ES ir Kazachstano parlamentinio bendradarbiavimo komiteto posėdį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį, 3 straipsnio 5 dalį, 21, 24, 29 ir 31 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 10 ir 215 straipsnius, kuriais ES ir jos valstybės narės įpareigojamos užtikrinti ir skatinti visuotines žmogaus teises bei apsaugoti asmenis palaikant santykius su kitomis pasaulio šalimis, o tais atvejais, kai žmogaus teisės šiurkščiai pažeidžiamos – priimti ribojamąsias priemones,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 17 d. Tarybos išvadas dėl naujosios ES Vidurinės Azijos strategijos,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 8 d. Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą ir 2022 m. sausio 5 d. Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) atstovo spaudai pareiškimą dėl naujausių įvykių Kazachstane,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 6 d. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro pareiškimą,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą bei JT konvenciją prieš kankinimą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 12 d. JT žmogaus teisių tarybos visuotinį periodinį Kazachstano įvertinimą,

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0056.

² OL C 23, 2021 1 21, p. 83.

³ OL C 45, 2016 2 5, p. 85.

⁴ OL C 251 E, 2013 8 31, p. 93.

⁵ OL C 224 E, 2010 8 19, p. 30.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2022 m. sausio 2 d. tūkstančiai žmonių pradėjo taikius protestus Žangaezeno mieste prieštaraudami vyriausybės sprendimui panaikinti viršutinę suskystintų naftos dujų kainos ribą, dėl kurio labai išaugo kainos; kadangi protestai sparčiai išplito į daugiau kaip 60 miestų ir vietovių, protestuotojams reikalaujant tikrų politinių pokyčių, sąžiningų rinkimų ir veiksmingų kovos su plačiai paplitusia korupcija priemonių;
- B. kadangi žmogaus teisių padėtis Kazachstane per pastaruosius protestus pablogėjo ir tai rodo pavojingą tendenciją, o protestuotojai kaip pagrindines jų nusiskundimų priežastis nurodo nepakankamą demokratinį atstovavimą vyriausybės sprendimų priėmimo procesuose, paplitusią korupciją ir žmogaus teisių bei politinių laisvių pažeidimus;
- C. kadangi plačiai žinoma, kad panašus protestas vyko 2011 m. Žangaezeno mieste, kai labai organizuotų žmonių grupė ėmėsi smurto, kuriuo valdžios institucijos vėliau pasinaudojo siekdamas pateisinti smurtinį susidorojimą naudojant mirtinus ginklus prieš taikius protestuotojus; kadangi Kazachstano valdžios institucijos, nepaisydamos Europos Parlamento raginimų, neištyrė 2011 m. Žangaezene įvykdytų žudynių; kadangi teismų sistema ir teisėsaugos institucijos neištyrė šių įvykių, o tai kelia abejonių, ar galima tikėtis, kad asmenys, atsakingi už dabartinį kraujo praliejimą, bus patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir nubausti;
- D. kadangi 2022 m. sausio 4 ir 5 d. įvykiai tapo lūžio tašku, smurto eskalavimu, ypač didžiausiame šalies mieste Almatoje, ir pranešama, kad protestuose atsirado naujų veikėjų, pvz., nusikalstamų grupuočių, marginalizuotų grupių ir ginkluotų grupuočių, kurie pasinaudojo padėtimi ir ėmėsi smurtinių veiksmų, pvz., reidų, padegimų ir plėšimų, įskaitant policijos nuovadose ir kariniuose objektuose; kadangi Kazachstano valdžios institucijos reagavo į protestus, įskaitant tuos, kurie buvo teisėti ir taikūs, panaudodamos neproporcingai smurtines priemones; kadangi saugumo pajėgos į taikius protestus reagavo labai griežtai ir dažnai naudojo pernelyg didelę, nereikalingą ir beatodairišką jėgą, įskaitant mirtiną jėgą, pvz., intensyviai naudojo ašarines dujas, lazdas, blyksnines granatas ir vandens patrankas; kadangi ne mažiau kaip 206 politinio persekiojimo atvejai buvo įvykdyti 2022 m. sausio 3–4 d. siekiant užkirsti kelią žmonėms dalyvauti taikiuose demonstracijose, nepaisant valdžios institucijų teiginių, kad jos gerbia teisę į taikius susirinkimus; kadangi 2022 m. sausio 5 d. smurtaujančių protestuotojų grupuotės užgrobė oro uostą ir įsiveržė į oficialius pastatus, pvz., Almatos miesto rotušę;
- E. kadangi nuo protestų pradžios visoje šalyje sulaikyta beveik 10 000 žmonių ir buvo nužudyti mažiausiai 225 žmonės, įskaitant vaikus, protestuose nedalyvavusius žmones ir 19 teisėsaugos pareigūnų; kadangi tikrieji skaičiai tikriausiai yra didesni ir juos sunku patikrinti dėl nepatikimos oficialios informacijos, taip pat dėl interneto ir mobiliųjų telefonų paslaugų sutrikimo; kadangi nuolat pranešama, kad per 2022 m. sausio mėn. mitingus pradėti pilietinių aktyvistų ir eilinių žmonių suėmimai, bauginimai ir kankinimai vis dar tęsiasi; kadangi, kaip pranešama, per protestus teisėsaugos pareigūnai nušovė aktyvistus Nuraliją Aitkulovą, Aitbajų Alijevą ir bent 12 kitų asmenų; kadangi 2022 m. sausio 8 d. karinės pajėgos Taldykorgane nušovė taikius

civilius Nurbolatą Seitkulovą, Altynai Jetajevą ir jų 15 metų dukrą;

- F. kadangi 2022 m. sausio 4 d. Kazachstano valdžios institucijos nustatė mobiliojo interneto ir socialinių tinklų apribojimus; kadangi sausio 5 d. prezidentas Kasymas-Žomartas Tokajevas visoje šalyje paskelbė nepaprastą padėtį, kuri apima komendanto valandą, laikinus judėjimo apribojimus ir masinių susibūrimų uždraudimą; kadangi pranešta apie penkių dienų interneto ryšio blokavimą, kuriuo siekiama sutrikdyti protestuotojų komunikaciją;
- G. kadangi Kazachstano vyriausybei pateikus oficialų prašymą padėti numalšinti protestus sausio 6 d. Kazachstane buvo dislokuotos Kolektyvinio saugumo sutarties organizacijos (CSTO) pajėgos, tai buvo pirmas kartas, kai Rusijos vadovaujamas karinis aljansas buvo paragintas įsikišti šalyje narėje;
- H. kadangi 2022 m. sausio 11 d. prezidentas K.-Ž. Tokajevas paskelbė, kad CSTO pajėgos iš šalies pasitrauks iki 2022 m. sausio 23 d.; kadangi praėjus dienai po Prezidento K.-Ž. Tokajevo sausio 11 d. paskelbimo Rusijos vyriausybė, kaip priežastį nurodydama virusinės ligos plitimą tarp gyvulių, uždraudė importuoti mėsą ir pieno produktus iš Kazachstano;
- I. kadangi nuo 2022 m. sausio 4 d. Kazachstano valdžios institucijos pradėjo plataus masto dezinformacijos kampaniją ir interneto bei žiniasklaidos blokadą, kad nuslėptų valstybės dalyvavimą vykdant smurtą prieš savo žmones ir diskredituotų taikias Kazachstano žmonių demonstracijas ir tikrą valią siekti teisingumo, orumo ir pagarbos jų teisėms;
- J. kadangi 2022 m. sausio 7 d. prezidentas K.-Ž. Tokajevas davė įsakymą „šaudyti be perspėjimo“ į protestuotojus, kuriuos jis apibūdino kaip tarptautinius teroristus; kadangi toks įsakymas pažeidžia Kazachstano tarptautinius teisinius įsipareigojimus gerbti ir saugoti teisę į gyvybę; kadangi Kazachstano valdžios institucijos miglotai ir pernelyg plačiai interpretavo terorizmo ir ekstremizmo įstatymus ir priemones, kad savavališkai apribotų saviraiškos laisvę ir taikų pasipriešinimą; kadangi 2021 m. sausio 11 d. JT ekspertai pasmerkė pernelyg platų žodžio „terorizmas“ vartojimą apibūdinant protestuotojus, pilietinės visuomenės aktyvistus, žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus ir politines partijas;
- K. kadangi Kazachstano valdžios institucijos politiškai persekioja savo oponentus, kurie priversti gyventi užsienyje;
- L. kadangi Kazachstano vyriausybė ir valstybės pajėgos kritikavo ir puolė nacionalinius ir tarptautinius žurnalistus ir žiniasklaidos priemonių tarnybas, o užsienio korespondentams neleido atvykti į šalį; kadangi teisėsaugos pareigūnai, nerodydami savo tapatybės, šovė į „TV Rain“ žurnalistą Vasilijų Polonskį ir fotografą Vasilijų Krestjaninovą, kurie dirbo netoliese morgo Almatoje; kadangi nemažai žurnalistų, įskaitant Saniją Toiken, Machambetą Abžaną, Lukpaną Achmedjarovą, Kassymą Amanžolą, Darchaną Omirbeką ir kt., teisėsaugos pareigūnai sulaikė arba juos persekiojo dėl to, kad jie nušvietė protestus;

- M. kadangi Kazachstano valdžios institucijos jau seniai apribojo pagrindines teises, įskaitant teisę į taikius protestus, asociacijų laisvę ir žodžio laisvę; kadangi Kazachstanas užima 155 vietą iš 180 šalių organizacijos „Žurnalistai be sienų“ 2017 m. Pasaulio spaudos laisvės indekse; kadangi 13 aktyvistų, siejamų su judėjimu „Koshe Partiyasy“ ir „Kazachstano demokratinis pasirinkimas“, kurie yra taikūs opozicijos judėjimai, buvo nuteisti, įskaitant politinius kalinius Kairatą Klyševą, Nojaną Rachimžanovą, Aschatą Žeksebajevą ir Abajų Begimbetovą, kurie buvo nuteisti penkerių metų laisvės atėmimo bausme iš karto po ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais ir ES specialiojo įgaliotinio Vidurinėje Azijoje vizito į Kazachstaną; kadangi jų politiniai teismo procesai buvo transliuojami internetu ir nebuvo pateikta jokių teismo sprendimų, kuriais būtų pagrįstai uždraustas judėjimas „Kazachstano demokratinis pasirinkimas“ ir „Koshe Partiyasy“;
- N. kadangi prezidentas K.-Ž. Tokajevas apkaltino aktyvistus, žmogaus teisių gynėjus ir laisvą žiniasklaidą neramumų kurstymu; kadangi pastaraisiais metais žmogaus teisių padėtis Kazachstane labai pablogėjo; kadangi kai kurios žinomos žmogaus teisių NVO, žiniasklaidos ir rinkimų stebėjimo organizacijos Kazachstane patiria vis didesnį spaudimą ir teisminį šalies valdžios institucijų persekiojimą; kadangi tai yra platesnio masto represijų dalis prieš pilietinę visuomenę, profesines sąjungas ir pagrindines demokratines teises, ypač saviraiškos, asociacijų ir susirinkimų laisves, politinį pliuralizmą, teisę dalyvauti viešuosiuose reikaluose ir teisinės valstybės principą;
- O. kadangi prastos sveikatos žmogaus teisių gynėjai Raigul Sadyrbajevai buvo taikomas kardomasis kalinimas atliekant politiškai motyvuotos baudžiamosios bylos dėl protestų stebėjimo Semėje tyrimą ir jos laukia ilga laisvės atėmimo bausmė; kadangi teisėsaugos pareigūnai šūviu į ranką sužeidė protestą Semėje stebėjusią žmogaus teisių gynėją Aliją Isenovą ir, kaip pranešama, politiškai motyvuotoje baudžiamojoje byloje jai taip pat gresia ilga laisvės atėmimo bausmė;
- P. kadangi, nepaisant Kazachstano vidaus reikalų ministerijos pareiškimų Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratiinių institucijų ir žmogaus teisių biuro direktoriui, kad bus pagerintos kalnimo įstaigų sąlygos ir rodoma pagarba žmogaus teisėms, nepasiekta jokių apčiuopiamų rezultatų; kadangi, nepaisant Kazachstano kalėjimų sistemos ir žmogaus teisių gynėjos Elenos Semenovos pasirašyto memorandumo, sulaikymo įstaigose kankinimai ir netinkamas elgesys vis dar yra sisteminis reiškinys, kaip ir nebaudžiamumas už šiuos nusikaltimus, nes valdžios institucijos ir toliau patikimai neištiria kaltinimų kankinimu;
- Q. kadangi valdžios institucijos nuolat mėgina įsilaužti į pilietinės visuomenės aktyvistų, žmogaus teisių gynėjų ir opozicijos paskyras socialiniuose tinkluose; kadangi Kazachstanas bando cenzūruoti opoziciją ir žmogaus teisių turinį socialiniuose tinkluose;
- R. kadangi Europos Sąjunga ir Kazachstanas yra partneriai nuo 1991 m., kai šalis tapo nepriklausoma; kadangi Europos Sąjunga ir Kazachstanas pasirašė tvirtesnę partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą (tvirtesnis PBS) – tai pirmasis tokio pobūdžio susitarimas su Vidurinės Azijos partnere, pagal kurį ES ir Kazachstano santykiai

pasiekė naują lygmenį ir kuris yra svarbus žingsnis per daugiau kaip 25 ES ir Kazachstano santykių metus; kadangi tvirtesnis PBS, kurį ratifikavo visos ES valstybės narės ir Europos Parlamentas, įsigaliojo 2020 m. kovo 1 d.;

1. labai apgailėstauja dėl mirčių ir griežtai smerkia plačiai paplitusius smurto veiksmus, kurie prasidėjo per taikius protestus Kazachstane; reiškia užuojautą aukoms ir jų šeimoms;
2. kartu su Kazachstano žmonėmis, kurie turėtų visapusiškai naudotis teise organizuoti taikius protesto mitingus dėl nevykdomų reformų Kazachstane ir gindami klestinčią šalies ateitį; griežtai smerkia dramatišką ir nuolat blogėjančią žmogaus teisių, įskaitant saviraiškos laisvę ir darbo bei socialines teises, padėtį Kazachstane; primygtinai ragina Kazachstano valdžios institucijas laikytis tarptautinių įsipareigojimų ir gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves;
3. ragina Kazachstano vyriausybę panaikinti politiškai motyvuotus kaltinimus ir nutraukti visų formų savavališką sulaikymą, represalijas ir bauginimą, vykdomus prieš žmogaus teisių gynėjus, aktyvistus, religines organizacijas, pilietinės visuomenės organizacijas, profesines sąjungas, žurnalistus ir politinės opozicijos judėjimus, ir leisti žmonėms laisvai reikšti savo politines, religines bei kitas pažiūras;
4. primygtinai ragina Kazachstano vyriausybę nedelsiant paleisti savavališkai sulaikytus demonstrantus ir aktyvistus; ragina Kazachstano valdžios institucijas nedelsiant paleisti ir visiškai reabilituoti visus politinius kalinius, įskaitant Bekižaną Mendygazijevą, Erulaną Amirovą, Igorį Čupriną, Ruslaną Ginatulina, Jeržaną Jelšibajevą, Saltanatą Kusmankyzy, Bauržaną Jusupovą, Nataliją Dauletjarovą, Rinatą Batkajevą, Jربولą Jeschožina, Askarą Kajyrbekovą, Ulasbeką Achmetovą, Aschatą Žeksebajevą, Kairatą Klyševą, Nojaną Rachimžanovą, Abajų Begimbetovą ir Raigul Sadyrbajevą; prašo valdžios institucijų panaikinti priemones, kuriomis pilietinės visuomenės aktyvistams taikomas kardomasis kalinimas, namų areštas ir laisvės apribojimai;
5. smerkia Kazachstano valdžios institucijų vykdomus pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių pažeidimus prieš demonstrantus, žiniasklaidos darbuotojus ir aktyvistus, įskaitant saugumo pajėgų beatodairišką mirtinos jėgos naudojimą; smerkia prezidento K.-Ž. Tokajevo kurstančią retoriką, įskaitant jo bendrą protestuotojų, kaip „teroristų“, vaizdavimą, nepagrįstus ir perdėtus teiginius apie jų skaičių (tariamai apie 20 000) ir grasinimą „juos nužudyti“; primygtinai ragina jį viešai atšaukti bet kokią įsakymą šaudyti be perspėjimo;
6. ragina valdžios institucijas atskleisti informaciją, susijusią su per protestus įvykdytais sulaikymais ir aukomis, ir užtikrinti, kad visi kaltinami asmenys turėtų galimybę turėti advokatą ir jiems būtų užtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas pagal tarptautinę teisę;
7. ragina Kazachstano valdžios institucijas persvarstyti įstatymą dėl viešųjų susibūrimų, kad būtų užtikrinta teisė į taikius protestus laikantis tarptautinių standartų, kad Kazachstano žmonės galėtų dalyvauti taikiuose protestuose nebijodami suėmimo ar policijos priekabiavimo ir kišimosi, ir užtikrinti, kad nepriklausoma žiniasklaida, pilietinės visuomenės grupės, politinės opozicijos grupės, aktyvistai, profesinių sąjungų

atstovai ir žmogaus teisių gynėjai galėtų vykdyti savo veiklą nebijodami nepagrįsto valdžios institucijų kišimosi, priekabiavimo ar politiškai motyvuoto baudžiamojo persekiojimo; atsižvelgdamas į tai, ragina atlikti išsamią teisingumo sistemos reformą ir, kaip rekomendavo JT ir ESBO, panaikinti baudžiamojo kodekso straipsnius, kurie naudojami vykdant politiškai motyvuotą baudžiamąjį persekiojimą; ragina Kazachstano valdžios institucijas panaikinti teismo sprendimus dėl taikių „Koshe Partiyasy“ ir „Kazachstano demokratinis pasirinkimas“ opozicijos judėjimų;

8. ragina Kazachstano valdžios institucijas nutraukti politinį žmogaus teisių grupių, pvz., „Bostandyq Kz“, „Qaharman“, „Femina Virtute“, „Veritas“, „405“, „Elimay“ ir 14 straipsnį, persekiojimą;
9. ragina ES ir tarptautinę bendruomenę nedelsiant pradėti tinkamą tarptautinį nusikaltimų, įvykdytų prieš Kazachstano žmones per dvi mitingų Kazachstane savaites, tyrimą ir, be kitų klausimų, ištirti dingimo atvejus, taip pat gautus pranešimus apie kankinimus, savavališką sulaikymą ir snaiperių nužudytus ar sužeistus taikius protestuotojus, įskaitant nepilnamečius, Almatoje ir kituose Kazachstano miestuose ir miesteliuose;
10. ragina EIVT ir valstybes nares naudotis daugiašaliais forumais žmogaus teisių padėčiai Kazachstane stebėti, įskaitant JT Žmogaus teisių tarybą ar ESBO;
11. ragina valstybes nares imtis iniciatyvos pasinaudoti ESBO Maskvos mechanizmu, kad būtų galima ištirti faktus ir aplinkybes, susijusius su 2022 m. sausio mėn. Almatoje žuvusiais protestuotojais ir teisėsaugos pareigūnais, taip pat kitus galimus žmogaus teisių pažeidimus, įvykdytus nuo taikaus protestų judėjimo visame Kazachstane pradžios;
12. ragina Kazachstano valdžios institucijas pakviesti JT įgaliotuosius ekspertus ir ESBO ekspertus surengti vizitus vietoje ir visapusiškai su jais bendradarbiauti, taip pat apsvarstyti galimybę įsteigti ESBO globojamą nuolatinę darbo grupę, kuri įvertintų, ar neramumai kilo dėl užsienio šalių kišimosi ar vidaus kovų dėl valdžios, ir spręstų pagrindines jų priežastis;
13. reiškia susirūpinimą dėl nepriimtinos žiniasklaidos laisvės padėties šalyje; ragina Kazachstano vyriausybę užtikrinti laisvą ir saugią aplinką nepriklausomiems žurnalistams; griežtai smerkia naudojamą interneto išjungimą siekiant numalšinti nepasitenkinimą ir užkirsti kelią saviraiškos bei susirinkimų laisvei, nes tai prieštarauja tarptautiniams žmogaus teisių standartams; ragina Kazachstano valdžios institucijas atkurti neribotą prieigą prie interneto, nutraukti visų kitų formų komunikacijos blokavimą ir nebesiimti represijų prieš tuos, kurie savarankiškai dalijasi naujienomis; ragina prezidentą K.-Ž. Tokajevą viešai pripažinti ir visapusiškai gerbti laisvos žiniasklaidos Kazachstane svarbą ir vaidmenį;
14. smerkia kankinimo ir netinkamo elgesio sulaikymo centruose praktiką ir primygtinai ragina Kazachstano valdžios institucijas užtikrinti piliečių teisę į laisvę nepatirti kankinimo ir netinkamo elgesio, užtikrinti, kad kalnimo sąlygos visapusiškai atitiktų tarptautinius standartus, nuodugniai ištirti kankinimo atvejus ir nutraukti nebaudžiamumą; ragina Kazachstano valdžios institucijas sudaryti sąlygas Nacionalinės

prevencijos institucijos atstovams ir ombudsmenui nedelsiant ir nekliudomai susitikti su visais sulaikytais asmenimis;

15. primygtinai ragina Kazachstano valdžios institucijas susilaikyti nuo kaltinimų terorizmu, remiantis pernelyg plačiu šios sąvokos aiškinimu, ir atskirti taikius protestuotojus nuo tų, kurie naudojo smurtą ir įvykdė nusikaltimus pagal tarptautines normas; pakartoja savo raginimą persvarstyti ekstremizmo apibrėžtį, kad ji atitiktų Kazachstano tarptautinius įsipareigojimus; primygtinai ragina Kazachstano valdžios institucijas nebenaudoti Kazachstano baudžiamojo kodekso 405 straipsnio prieš numanomus ar faktinius uždraustų „ekstremistinių“ grupuočių narius, siekti, kad būtų peržiūrėtas savavališkas teismo nustatytas taikių politinių judėjimų draudimas, pavesti atlikti nepriklausomą visų apkaltinamųjų nuosprendžių, priimtų pateikus kaltinimus dėl uždraustos „ekstremistinės“ organizacijos telkimo ar dalyvavimo joje, peržiūrą ir paraginti teismus panaikinti visus apkaltinamuosius nuosprendžius, skirtus žmonėms vien dėl tariamos narystės taikioje politinėje opozicijoje ar palaikymo grupėje ar paramos joms;
16. reikalauja, kad žmogaus teisės būtų ES bendradarbiavimo su Kazachstanu prioritetas; pabrėžia, kad glaudesni politiniai ir ekonominiai santykiai su ES, kaip numatyta tvirtesniame partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime, turi būti grindžiami bendromis vertybėmis ir atitikti aktyvų ir konkrečių Kazachstano įsipareigojimą vykdyti demokratines reformas, kurios susijusios su jo tarptautinėmis prievolėmis ir įsipareigojimais; skatina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, EIVT ir valstybes nares nuolat raginti Kazachstaną panaikinti arba iš dalies pakeisti visus teisės aktus, kurie nesuderinami su tarptautiniais standartais, ir kelti žmogaus teisių klausimus visuose atitinkamuose dvišaliuose susitikimuose;
17. ragina ES delegaciją ir valstybių narių atstovybes Kazachstane atidžiai stebėti padėtį, lankyti sulaikytus protestuotojus ir politinius kalinius bei teikti jiems paramą, aktyviai bendradarbiauti su vietos pilietinės visuomenės nariais organizuojant reguliarius susitikimus be jokios diskriminacijos ir imtis tam tikro vaidmens sudarant palankesnes sąlygas vyriausybei ir pilietinės visuomenės dialogui; be to, primygtinai ragina jas aktyviai stebėti vykdomus žmogaus teisių pažeidimus ir greitai į juos reaguoti, taip pat laikytis viešosios pozicijos dėl tokių pažeidimų teikiant pagalbą politinio persekiojimo aukoms ir įkalintiems aktyvistams, taip pat dalyvauti vyriausybės kritikų ir žmogaus teisių gynėjų teismo procesuose bei lankyti sulaikymo vietose; ragina ES ir jos valstybes nares skubos tvarka parengti išsamią programą, skirtą Kazachstano pilietinei visuomenei ir demokratinėms jėgoms remti;
18. ragina ES delegaciją ir ES valstybių narių ambasadas Kazachstane koordinuotai ir skubiai imtis veiksmų siekiant užtikrinti vizų išdavimą pavojuje atsidūrusiems žmogaus teisių gynėjams, kuriuos reikia laikinai perkelti už Kazachstano ribų; ragina ES delegaciją ir ES valstybių narių ambasadas Kazachstane bendradarbiauti su Kazachstano valdžios institucijomis siekiant nedelsiant išlaisvinti šimtus politinių kalinių ir sulaikytųjų Kazachstane, panaikinti pilietinės visuomenės ir opozicijos aktyvistams taikomus laisvės apribojimus ir visiškai nutraukti kalėjimuose vykdomą

kankinimą bei netinkamą elgesį;

19. palankiai vertina Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą dėl paramos taikiam krizės sprendimui, pateiktą jo sausio 8 d. deklaracijoje, tačiau apgailestauja, kad trūksta diplomatinės iniciatyvos; ragina EIVT investuoti į pajėgumų stiprinimą ir išnaudoti esamas tarpininkavimo, taikaus krizės sprendimo ir kitų priemonių, pavyzdžiui, šaudyklinės diplomatijos, teikiamas galimybes, be kita ko, jas naudojant Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui arba ES specialiajam įgaliotiniui Vidurinėje Azijoje;
20. ragina EIVT kitoje JT Žmogaus teisių tarybos sesijoje skatinti apsvarstyti padėtį Kazachstane ir vėliau priimti rezoliuciją dėl padėties;
21. ragina Kazachstano valdžios institucijas laikytis tarptautinių standartų, susijusių su teisine rinkimų organizavimo sistema, ir atsižvelgti į Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro ribotus įgaliojimus turinčios rinkimų stebėjimo misijos rekomendacijas dėl konstitucijoje užtikrintų pagrindinių laisvių, pilietinės visuomenės dalyvavimo, politinio pliuralizmo, rinkimų administracijos nešališkumo, tinkamumo balsuoti ir kandidatuoti per rinkimus, rinkėjų registracijos, žiniasklaidos bei rinkimų rezultatų paskelbimo;
22. ragina Kazachstaną įgyvendinti skubias reformas, kuriomis siekiama kovoti su korupcija ir didėjančia nelygybe; ragina ES institucijas sparčiau priimti kovos su korupcija teisės aktus, siekiant imtis veiksmų prieš korumpuotus pareigūnus ir jų rėmėjus Kazachstane dėl žmogaus teisių pažeidimų ir pinigų plovimo;
23. primena neseniai patvirtintą ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, kuris sudaro sąlygas ES taikyti priemones sunkius žmogaus teisių pažeidimus visame pasaulyje įvykdžiusiems asmenims, o Kazachstano atveju sudarytų sąlygas taikyti priemones asmenims, subjektams ir organizacijoms, kurie dalyvavo plačiu mastu ir sistemingai vykdant žmogaus teisių pažeidimus arba buvo su jais susiję; ragina Tarybą taikyti tikslines sankcijas aukšto lygio Kazachstano pareigūnams, atsakingiems už sunkius pažeidimus, įvykdytus per 2022 m. sausio mėn. protestus;
24. atkreipia dėmesį į prezidento K.-Ž. Tokajevo paskelbtas socialines ir ekonomines bei politines reformas ir tikisi, kad vyriausybė ir valdžios institucijos imsis tolesnių veiksmų joms įgyvendinti, kad būtų pagerintas piliečių gyvenimo lygis ir sprendžiamas jų nepasitenkinimo klausimas, ir ragina prezidentą kuo greičiau pateikti daugiau informacijos apie politines reformas ir naujojo „Kazachstano žmonėms skirtą fondą“ struktūrą; ragina Kazachstano vyriausybę vykstant šiam reformų procesui siekti bendradarbiauti su ES, ESBO ir Europos Taryba ir prašo, kad EIVT būtų pasirengusi teikti atitinkamą paramą šiam procesui;
25. ragina Kazachstano kaimynines šalis susilaikyti nuo bet kokio kišimosi, kuris galėtų turėti neigiamą poveikį Kazachstano vidaus reikalams;
26. ragina Europos institucijas ir agentūras, įskaitant EIVT ir Europos rekonstrukcijos ir

plėtos banką, ir Pasaulio banką nutraukti finansavimo programas Kazachstane, kol vyriausybė nesiims reikšmingų ir apčiuopiamų veikslių žmogaus teisių padėčiai pagerinti, be kita ko, įgyvendinant visas Europos Parlamento, JT ir ESBO rekomendacijas taip, kad ir toliau būtų galima teikti tiesioginę paramą nepriklausomai pilietinei visuomenei, aktyvistams, žmogaus teisių gynėjams ir žiniasklaidai;

27. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui Vidurinėje Azijoje, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Kazachstano prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.